

Synodálne (komunitné) rozlišovanie

Cieľ synodálneho procesu (Juraj Vittek)

Ciel' synody

Naučiť sa synodalite

Preskúmať a Praktizovať

Synodálne obrátenie Cirkvi

Uplatňovanie synodálnej povahy celej Cirkvi v praxi

Rozlišovanie – hlavný cieľ Synody i synodality (V, 2.2)

- Synodálne počúvanie je zamerané na **ROZLIŠOVANIE**
(Samotné Vademékum má podtitul: Oficiálny manuál na počúvanie a rozlišovanie v miestnych cirkvách).
 - **Duchovný proces** : Nejde o mechanický zber údajov, ani o sériu stretnutí a diskusií.
 - **Osoviť si umenie osobného a komunitného rozlišovania** : Počúvame sa navzájom, počúvame našu tradíciu viery a znamenia časov, aby sme rozpoznali, čo nám všetkým hovorí Boh.
 - **Synody sú cirkevným cvičením sa v rozlišovaní** : rozlišovanie je založené na presvedčení, že Boh pôsobí vo svete a my máme počúvať, čo nám Duch vnuká.
- **Štruktúra synodality:**
 - **Metóda** : počúvanie (Božieho Slova, Ducha, seba navzájom)
 - **Cesta** : spoluúčasť (zapojenie Božieho ľudu čo možno najviac)
 - **Cieľ**: rozlišovanie

Spoločenstvo, spoluúčasť a misia

Spoločenstvo : *sensus fidei* (zmysel pre vieru) - všetci máme svoju úlohu pri **rozlišovaní** a prežívaní Božieho povolania určeného jeho ľudu.

Spoluúčasť : v slobodnej a bohatej rozmanitosti svojich členov spoločne sa modliť, počúvať, analyzovať, viesť dialóg, **rozlišovať** a poskytovať rady, aby sa mohli prijímať pastoračné rozhodnutia, ktoré čo najviac zodpovedajú Božej vôli.

Misia : rozlišovanie je zamerané na účinnejšiu evanjelizáciu

Výzva synodality – osvojiť si umenie rozlišovania

- Samotná modlitba **Adsumus** má svoju kľúčovú prosbu k Duchu Svätému: „**Daj nám dar rozlišovania!**“
- Rozlišovanie je prítomné počas celého procesu. Úloha diecézneho synodálneho tímu je **rozlišovať cestu pre diecézu**. Trvalo týždne, ba mesiace, kým sme rozlíšili spôsoby, akým spustíme synodálne procesy v našej arcidiecéze. Teraz toto rozlišovanie prežívate na miestnej úrovni: hľadáte spôsoby, akým realizovať synodálne procesy vo vašich spoločnostiach. Aj v tejto fáze je metódou vzájomné počúvanie, počúvanie Božieho Slova a hlasu Ducha.
- Cieľom tohto synodálneho procesu nie je poskytnúť dočasnú alebo jednorazovú skúsenosť, ale skôr ponúknuť **príležitosť pre celý Boží ľud spoločne rozlišovať**, ako napredovať na ceste, ktorá nás povedie k tomu, aby sme boli dlhodobo a viac naplno synodálnou cirkvou.

Výzva synodality – osvojiť si umenie rozlišovania

- Dúfame, že skúsenosti zo synodálneho procesu povedú **k novej jari v oblasti počúvania, rozlišovania, dialógu a rozhodovania**, aby všetci členovia Božieho ľudu mohli lepšie spoločne kráčať pod vedením Ducha Svätého, tak v rámci Cirkvi, ako aj s celou ľudskou rodinou.
- Nesmieme zabudnúť, čo je predmetom rozlišovania. 6. pokušenie synodality: nesmieme stratiť zo zreteľa, čo je predmetom Synody (samotná synodalita). Na ceste synody si musíme dávať pozor, aby sme si pri našich diskusiách, ktoré môžu byť rozsiahle, zachovali cieľ synodálneho procesu, ktorým je **rozlišovať, ako nás Boh volá k spoločnému kráčaniu**. Žiadny synodálny proces nevyrieši všetky naše obavy a problémy.

Základná otázka synodálneho procesu

Inšpiruje nás a vedie základná otázka: Ako sa dnes na rôznych úrovniach (od miestnej až po univerzálnu) uskutočňuje „spoločné kráčanie“, ktoré umožňuje Cirkvi ohlasovať evanjelium v súlade s misiou, ktorá jej bola zverená; a aké kroky nás Duch pozýva vykonať, aby sme rástli ako synodálna Cirkev?

(PD, 2)

Rozlišovanie ohľadom synodality!

Ako sa uskutočňuje toto „spoločné kráčanie“ dnes vo vašej miestnej cirkvi? **Aké kroky nás Duch vyzýva urobiť, aby sme rástli v našom „spoločnom kráčaní“?**

(PD, 26)

Otázka rozlišovania je aj predmetom konzultácií

- Otázka 5 (**Spoluzodpovednosť za misiu**): „Ako sa deje **rozlišovanie** týkajúce sa rozhodnutí súvisiacich s misiou a kto sa na ňom podieľa?“
- Otázka 9 (**Rozlišovať a rozhodovať**): „V synodálnom štýle sa rozhoduje prostredníctvom **rozlišovania**, na základe konsenzu, ktorý vyplýva so spoločnej poslušnosti voči Duchu. Pomocou akých postupov a metód sa spoločne **rozlišuje** a prijímajú rozhodnutia?“
- Otázka 10 (**Formovať v synodalite**): „Akú formáciu ponúkame, pokiaľ ide o rozlišovanie a vykonávanie authority?“

Výzva synodality – osvojiť si umenie rozlišovania

- *Vademékum*, 2.2: Takéto rozlišovanie nie je len príležitostným cvičením
 - Je spôsobom života zakoreneným v Kristovi pod vedením Ducha Svätého a prežívaným na väčšiu Božiu slávu.
 - Rozlišovanie v spoločenstve pomáha budovať prosperujúce a odolné spoločenstvá s ohľadom na misiu Cirkvi v súčasnosti.
 - Rozlišovanie je milosťou od Boha, ale vyžaduje si našu ľudskú účasť jednoduchým spôsobom: modlitbou, uvažovaním, pozornosťou voči svojmu vnútornému rozpoloženiu, počúvaním a vzájomným rozhovorom, vedeným autenticky, zmysluplne a ústretovo.

Výzva synodality – osvojiť si umenie rozlišovania

- *Vademékum*, 2.2: Cirkev nám ponúka rôzne kľúče na pochopenie duchovného rozlišovania.
 - V duchovnom zmysle je rozlišovanie umením interpretovať, ktorým smerom nás vedú túžby srdca bez toho, aby sme sa nechali zviest' tým, čo nás vedie tam, kam sme nikdy nechceli ísť.
 - Rozlišovanie zahŕňa reflexiu a zapája srdce aj hlavu do rozhodovania v našom konkrétnom živote, aby sme hľadali a našli Božiu vôľu.

Rozlišovanie v našej konkrétnej situácii

„Synodálna cesta sa odohráva v dejinnom kontexte poznačenom epochálnymi zmenami v spoločnosti a zásadnou zmenou v živote Cirkvi, ktoré nie je možné ignorovať, a v zákrutách tejto zložitej situácie, v jej napätiach a protirečeniach, sme pozvaní „skúmať **znamenia čias** a vysvetľovať ich **vo svetle evanjelia**“ (GS, 4).“

(PD, 4)

- Globálna tragédia **pandémie COVID-19**
- **Nerovnosti a nespravodlivosti:** odosobnenie (masovosť), roztrieštenosť, podmienky, ktorým čelia migranti, rozdelenia v celej ľudskej rodine, **vojna**
- Krik **chudobných** a krik **zeme**

Všetci sme na tej istej lodi... Sme jedna ľudská rodina žijúca v našom spoločnom dome.

(Laudato Si' a Fratelli Tutti)

Kto rozlišuje?

- Synodalita pozýva k znovuobjaveniu dynamiky **ROZLIŠOVANIA** na rozličných úrovniach Cirkvi. “**Ježiš, rôznorodý zástup, apoštoli**: toto je obraz a tajomstvo, ktoré treba neustále kontemplovať a hlbšie skúmať, aby sa Cirkev čoraz viac stávala tým, čím je. Nik z troch aktérov nemôže odísť zo scény.” (PD, 20)
 - **Bez Ježiša** : Cirkev by sa stala zmluvným vzťahom medzi apoštolmi a zástupom, pričom ich vzájomný dialóg by napokon sledoval scenár politickej hry.
 - **Bez apoštolov** (oni sú totiž splnomocnení Ježišom a vyučovaní Duchom Svätým) : pretrhol by sa vzťah s evanjeliovou pravdou a zástup – či už by Ježiša prijal alebo odmietol – by bol vystavený mýtom o ňom alebo ideológii.
 - **Bez zástupu** : by sa vzťah apoštolov s Ježišom zdeformoval na sektársku a autoreferenčnú formu náboženstva, a evanjelizácia by stratila svetlo.

Kto rozlišuje?

- **Rozlišovanie sa deje na týchto úrovniach Cirkvi:**
 - **Ježiš** : rozlišovanie sa deje v tajomnej prítomnosti Zmŕtvychvstalého a jeho Ducha, v načúvaní Božiemu Slovu (Emauzskí učeníci)
 - **Apoštolí** : Charizma rozlišovania ich vyzýva k tomu, aby boli opravdivými správcami, interpretmi a svedkami viery Cirkvi. Biskupi sú nositeľmi tejto charizmy. Diecézny biskup zohráva kľúčovú úlohu pri počúvaní Božieho ľudu vo svojej diecéznej cirkvi. Inšpirovaný Duchom Svätým, biskup rozpoznáva najosožnejšie procesy na načúvanie Božiemu slovu vo svojej diecéze, počas cesty synodality, na ktorú sa vydala celá Cirkev. V tejto úlohe mu pomáha diecézny koordinátor a diecézny tím. Spoločne môžu v modlitbe rozlišovať. Biskup má plniť aktívnu rolu v diecéznej fáze synodálneho procesu. Kňazi ako pastieri ľudu a vyslanci biskupa majú účasť na tejto úlohe.
 - **Boží ľud (zástup – aj tí na okraji)** : „Každý synodálny proces, v ktorom sú biskupi povolaní rozlišovať, čo Duch hovorí Cirkvi – nie sami, ale počúvajúc Boží ľud, ktorý „má účasť aj na Kristovom prorockom úrade“ (LG, 12) – je viditeľnou formou toho „spoločného kráčania“, ktoré umožňuje rozvoj Cirkvi.“ (PD, 14)

Paradigma cirkevného rozlišovania

Peter a Kornélius (Sk 10)

Peter (biskup, pápež), zástup (veriaci z pohanstva – vtedy periféria), Ježiš (Božie Slovo)

„V momente konfliktu opíše Peter, čo sa mu prihodilo, a tiež svoju reakciu plnú zmätku, nepochopenia a odporu. Práve to pomôže jeho partnerom, ktorý boli najskôr agresívni a vzdorovití, aby ho vypočuli a prijali to, čo sa stalo. Písmo pomôže pochopiť zmysel udalosti, ako sa to neskôr udeje na „koncile“ v Jeruzaleme, pri procese rozlišovania, ktoré je spoločným počúvaním Ducha.“ (PD, 24)

„Štvrtý aktér“ - protivník

Diabolské rozdelenie - antisynodalita

Tento aktér prináša rozdelenie medzi troma (Ježiš, apoštoli, zástup)

Klamstvo, ktoré vedie k rozdeleniu:

vo forme **náboženskej prítomnosti**, morálneho rozkazu, ktorý sa predstavuje ako náročnejší než ten Ježišov, vo zväznaní **svetskej politickej múdrosti**, ktorá sa považuje za účinnejšiu než rozlišovanie duchov.

Aby sme sa vyhli klamstvám tohto „štvrtého aktéra“, je **potrebné ustavičné obrátenie**. V tomto ohľade je symbolická epizóda o stotníkovi Kornéliovi (porov. Sk 10), ktorá predchádza rozprávaniu o „koncile“ v Jeruzaleme (porov. Sk 15), ktoré je s ohľadom na synodálnu Cirkev **klúčové.** (PD, 21)

Rozlišovanie od miestnych konzultácií po Synodu biskupov

- Rozlišovanie sa deje v týchto stupňoch :

- **Konzultačné stretnutia a miestna syntéza** : už na konzultácii prebieha rozlišovanie, ktoré sa moderátor (zapisovateľ) snažia zachytiť (viď „Podnety z konzultačného stretnutia“). Miestny koordinátor so svojím tímom a moderátormi sa snažia v spoločnej reflexii rozlišovať, k čomu ich Duch vedie v ich konkrétnych podmienkach. Syntézu pošlú Arcidiecéznemu koordinátorovi (tímu). Cenným môže byť aj sprievodný list farára ako jeho rozlišovanie.
- **Diecézna syntéza** : Arcidiecézny koordinátor s menším tímom vypracuje diecéznu syntézu v spoločnom rozlišovaní s biskupom a predsynodálnym zhromaždením. „Syntéza by mala byť verná hlasom ľudí i všetkému tomu, čo vyplynulo z ich rozlišovania a dialógu, a nie sériou zovšeobecnených či doktrínálne správnych vyhlásení. Názory, ktoré si navzájom odporujú, netreba vynechať, ale možno ich uznať a uviesť ako také. Mal by vyjadriť aj „menšinovú správu“, prorocké svedectvo toho, čo chce Boh povedať Cirkvi.
- **Syntéza konferencií biskupov** : Konferencie urobia syntézu z diecéz a zašlú do Ríma ako podklad pre:
- **Svetová Synoda biskupov**

Pri konzultácii

Pri odpovediach na otázky si máme:

- spomenúť na naše skúsenosti: Aké skúsenosti z našej miestnej cirkvi nám prichádzajú na myseľ pri tejto otázke?
- rozobrať tieto skúsenosti hlbšie: Aké radosti vám priniesli? S akými ťažkosťami a prekážkami ste sa stretli? Aké rany odhalili? Aké poznatky priniesli?

K spoločnému rozlišovaniu:

Kde v týchto skúsenostiach zaznieva hlas Ducha Svätého?

Čo od nás Duch žiada? Aké sú body, ktoré treba potvrdiť, vyhliadky na zmenu, kroky, ktoré treba podniknúť? Kde sme zaregistrovali súhlas? Aké cesty sa otvárajú pre našu miestnu cirkev?

Aká bola história života viery nášho spoločenstva? Akú cestu komunita prešla, aby sa dostala tam, kde je teraz? Ako ste pocítili Božiu prítomnosť? Spoločné spomínanie na minulosť často pomáha budovať spoločenstvo a usmerňovať ďalšiu cestu.

Zhodnotenie, spoločné rozlišovanie a spätná väzba

- *Po skončení skupinového dialógu by ho účastníci mali zhodnotiť a podeliť sa o svoje skúsenosti z tohto procesu vo svojej malej skupine. Aké boli ich skúsenosti? Aké boli pozitíva a negatíva? Čo nové mohli pochopiť? Čo sa naučili o synodálnom štýle? Ako bol Boh prítomný a pôsobil počas ich spoločného času?*
 - *Účastníci by sa potom mali dohodnúť na spätnej väzbe (pomôcka „Podnety z konzultačného stretnutia“), ktorá sa má oznámiť miestnemu organizačnému/facilitačnému tímu (miestnemu koordinátorovi).*

Ďakujeme!